

EKSAMEN I

ÅRSREGNSKAP OG GOD REGNSKAPSSKIKK

I henhold til rammeplan for bachelor i regnskap og revisjon av 27.6.2012
og rammeplan for treårig revisorutdanning av 1.12.2005.

7. mai 2018
kl. 0900 - kl. 1500

Oppgavesettet består av 7 sider, inklusive denne siden (totalt antall oppgaver 5).

Tillatte hjelpemidler

- Revisors håndbok
- IFRS på Norsk
- IAS 16, 18 og 40 (kopier)
- Norges Lover / særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. Disse bør gå klart fram av besvarelsen.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Alle oppgaver skal besvares.

Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Ta hensyn til skatt ved løsning av den enkelte oppgave med mindre det spesifikt fremgår av oppgaven at du skal se bort fra skatt.

OPPGAVE 1 (Anslått tid: 90 minutter)

Bruk en skatteprosent på 24 % i denne oppgaven.

Del 1 Oppkjøpsanalyse

Mor AS kjøper 80 % av aksjene i Datter AS for 2 500 000. Kontroll er oppnådd med virkning fra 1. januar 2017. På oppkjøpstidspunktet er balanseført egenkapital i Datter AS 1 400 000 (aksjekapitalen utgjør 800 000). Det er identifisert følgende merverdier:

Driftsbygg	400 000
Patent	200 000
Forskning og utvikling	600 000

På oppkjøpstidspunktet 1. januar 2017 er ikke patent eller forskning og utvikling balanseført i selskapsregnskapet til Datter AS. Forventet gjenværende levetid for driftsbygget er anslått til 10 år. For de immaterielle eiendelene (patent/forskning og utvikling) er gjenstående levetid vurdert til 5 år. Eventuell goodwill avskrives over 5 år.

I forbindelse med oppkjøpet vurderer ledelsen i Mor AS situasjonen til Datter AS slik at det må gjennomføres en restrukturering av selskapet. Dette henger hovedsakelig sammen med at det er betydelige stordriftsfordeler ved å integrere verdikjeden i de to selskapene. Ledelsen i Mor AS vurderer at de samlede kostnadene som vil påløpe i denne forbindelse er 100 000.

(a) Utarbeid en merverdianalyse. Begrunn dine valg. En eventuell goodwill skal kun tilordnes kontrollerende eierinteresser (i hele oppgaven).

Del 2 Konsernregnskap

I løpet av 2017 selger Mor AS varer til Datter AS for 1 000 000. Anskaffelseskost for disse varene er 600 000. Ved utgangen av 2017 ligger 60 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt ut av konsernet.

Videre har Datter AS solgt varer til Mor AS for 500 000. Anskaffelseskost for disse varene er 300 000. Ved utgangen av 2017 ligger 40 % av disse varene på lager, og resten er videresolgt ut av konsernet.

I løpet av 2017 har Mor AS fakturert Drift AS for 100 000 i administrasjonskostnader. Ved utgangen av året er det ingen mellomregninger mellom de to selskapene, dog har Datter AS i løpet av året blitt netto belastet med 30 000 i rentekostnader til Mor AS.

Resultat og balanseoppstillingene for 2017 er for hhv. Mor AS og Datter AS (merk at finanskostnader er presentert netto, pga. finansinntekter og finanskostnader blir presentert separat i note):

	Mor AS	Datter AS
Driftsinntekter	7 300 000	10 000 000
Varekostnad	3 100 000	7 000 000
Andre driftskostnader	2 900 000	2 150 000
Avskrivninger	1 000 000	400 000
Netto finanskostnader	100 000	200 000
Skattekostnad	40 000	140 000
Årsresultat (overskudd)	160 000	110 000
Driftsbygg	1 000 000	500 000
Aksjer	2 700 000	1 000 000
Varelager	1 000 000	1 800 000
Kortsiktige fordringer	300 000	2 500 000
Bank	200 000	200 000
	5 200 000	6 000 000
Aksjekapital	1 000 000	800 000
Annen egenkapital	1 200 000	710 000
Utsatt skatt		150 000
Langsiktig gjeld	2 000 000	1 590 000
Kortsiktig gjeld	1 000 000	2 750 000
	5 200 000	6 000 000

(b) Utarbeid et konsernregnskap for 2017 (resultat og balanse).

OPPGAVE 2 (Anslått tid: 75 minutter)

Capablo AS er et mellomstort selskap som leverer smarte dataløsninger til offshore bransjen. Konsulenttjenester leveres etter påløpte timer eller etter fastpris. Selskapet har vunnet et større anbud til Vertigo AS. Kontrakten er på kr 8 500 000 (avgiftsfritt fordi oppdraget gjelder offshore). Prosjektet var estimert til totalt 4 000 timer. Arbeidet startet opp 1. september 2017 og skal være ferdigstilt innen 31. august 2018.

Ved kontraktens undertegning den 5. august 2017 mottok Capablo AS kr 850 000 (10 %) i forskudd.

a) Forklar kort opptjenings- og transaksjonsprinsippet.

b) Vis den regnskapsmessige behandlingen av forskuddet på tidspunktet hvor kontrakten undertegnes. Begrunn din løsning og henvis til relevante standarder.

Ved årets slutt i 2017 hadde Capablo AS fakturert og mottatt 50 % av kontraktssummen. Prosjektregnskapet viste at det var påløpt totalt 2 000 timer, mens gjenstående arbeid var prosjektert til 2 200 timer.

c) Vis hvordan prosjektet påvirker Capablos resultat og balanse pr. 31.12.2017. Begrunn din løsning.

Legg alternativt til grunn at det var usikkerhet om omfanget av gjenstående arbeid. Følgende estimerer forelå på regnskapsavslutningstidspunktet:

30 % sannsynlighet	2 800 timer
40 % sannsynlighet	2 500 timer
30 % sannsynlighet	2 000 timer

d) Diskuter hvordan prosjektet nå påvirker Capablos resultat og balanse pr. 31.12.2017. Vis relevante beregninger.

OPPGAVE 3 (Anslått tid: 75 minutter)

Signo AS er et mellomstort foretak som driver med handel og småproduksjon i Lillevik. Nedenfor får du et utdrag av selskapets regnskap pr. 31.12.2017. Regnskapet er ufullstendig idet det blant annet ikke er foretatt varebeholdningsvurderinger. Følgende utdrag av selskapets resultatrapport er tilgjengelig (merk at du ikke har tilstrekkelig informasjon til å beregne det oppgitte driftsresultatet):

Resultatregnskap:	2017
Salgsinntekter	87 937 500
Beholdningsendring produksjonsvarer	
Varekjøp	22 785 000
Lønnskostnader	36 270 400
..	
..	
..	
Driftsresultat	6 945 000

Følgende utdrag av balansen er tilgjengelig:

Balanse:	31.12.2017	31.12.2016
Bygg	23 500 000	25 500 000
Tekniske installasjoner i bygg	4 000 000	4 250 000
Andre driftsmidler	3 855 000	4 450 000
Ferdigvarer		2 420 000
Råvarer		1 950 400
Handelsvarer		1 872 000

Selskapets handelsvarer importeres fra Kina. Handelsproduktet heter Karma og det er opptalt 1 120 stk. på lager pr. 31.12.2017. Fra bedriftens innkjøpssystem har du hentet følgende opplysninger:

Kjøp 20.08.2017	1.000 stk. a NOK 1.700
Kjøp 01.10.2017	1.000 stk. a NOK 1.660
Kjøp 10.11.2017	1.000 stk. a NOK 1.750
Kjøp 15.12.2017	1.000 stk. a NOK 1.780

Bedriften benytter FIFO anskaffelseskost som tilordningsmetode. I tillegg til ovennevnte tilkommer frakt og forsikring med NOK 210 pr. stykk og toll med 10 % av anskaffelsesverdien inkl. frakt og forsikring (dette tollgrunnlaget omtales heretter som statistisk verdi). Indirekte innkjøpskostnader utgjør i henhold til kalkulasjon 5 % på statistisk verdi og lager- og salgsadministrasjonskostnader ytterligere 8 % på statistisk verdi. Ingen varer er vurdert som ukurante. Selskapet har i tillegg et mindre reservedelslager knyttet til produktet Karma til kostpris NOK 62 000.

Selskapet produserer selv produktet Zirco. Kalkylen for dette produktet er slik (pr. enhet):

Direkte materialkostnad (råvareenheter)	NOK	840
Direkte lønnskostnad	NOK	2 120
Indirekte variable tilvirkningskostnader	40 % påslag på direkte lønnskostnad	
Indirekte faste tilvirkningskostnader	Kalkulert til NOK 8 millioner pr. år	
Salgs- og administrasjonskostnader	12 % påslag på (sum) direkte kostnader	

Normal årsproduksjon av Zirco er 8 000 enheter pr. år. I 2017 har årsproduksjonen vært på 10 000 enheter.

Pr. 31.12.2017 hadde selskapet på lager 1 800 råvareenheter og 620 ferdigprodukter (Zirco) på lager. Av råvareenheterne er normalt 4 % ubrukelige og må kasseres. Det viser seg først når enheten skal settes i produksjon. Alle ferdigproduktene anses salgbare med god fortjeneste.

- a) **Beregn varelageret (handelsvarer, råvarer og ferdigvarer) i kroner pr. 31.12.2017. Vis til relevante bestemmelser.**
- b) **Vis hvordan dette påvirker resultatregnskapet for 2017 og beregne selskapets driftsresultat.**

OPPGAVE 4 (Anslått tid: 60 minutter)

Del 1

Selskapet Industri ASA er lokalisert på det «blide» Sørlandet. Økonomiavdelingen er usikker på hvordan man skal behandle periodisk vedlikehold i finansregnskapet. Du er innleid som konsulent, og skal utarbeide et notat til selskapets ledelse:

Drøft periodisk vedlikehold etter både GRS og IFRS.

Del 2

En eiendomsinvestor på det «blide» Sørlandet rapporterer i dag etter god regnskapsskikk, men sliter med bankens krav til egenkapital (egenkapital-% er for lav). Pr. 31.12.2017 viser konsernbalansen følgende tall (aksjekapital lik 100):

Bygg	5 000
Finansielle anleggsmidler	600
Omløpsmidler	300
SUM	5 900
Egenkapital	200
Avsetninger	500
Langsiktig gjeld	5 200
SUM	5 900

Virkelig verdi for investeringseiendommene er vurdert til 10 000.

**Vi hvordan egenkapitalen kan økes hvis du utarbeider regnskapet etter IFRS.
Hvis flere mulige løsninger, skal du vise samtlige og forklare dem kort.**

OPPGAVE 5 (Anslått tid: 60 minutter)

Den evig unge Terje har blitt ansatt som regnskapsansvarlig i en mindre undertøysforretning på det blide Sørland. Etter mye slit og forargelse har han utarbeidet et regnskapsforslag for 2017 før årets skatteposter. Utdraget fra regnskapsforslaget ser ut som følger:

Resultat før skattekostnad	12 000 000
Av driftskostnadene utgjør ikke fradragsberettiget representasjon:	300 000
Utsatt skatt (forpliktelse) pr. 31.12.2016	240 000
Aksjekapital	3 000 000
Overkurs	1 000 000
Udekket tap pr. 31.12.2016	-500 000

Anta en forventet skattesats for 2018 på 23 %. Skatteprosenten for 2017 er 24 %, mens den er 25 % for 2016.

Følgende informasjon er utarbeidet for å beregne midlertidige forskjeller pr. 31.12.17:

<i>Regnskapspost</i>	Regnskaps- messig verdi	Skattemessig verdi
Kundefordringer	3 200 000	3 300 000
Varebeholdning	2 000 000	2 750 000
Driftsmidler	750 000	475 000
Avsetning rettsak	-1 250 000	0

Anta at selskapet er et mellomstort selskap, og at det er grunnlag for å balanseføre eventuell utsatt skattefordel.

Selskapet har blitt saksøkt av en konkurrent, da konkurrenten mener at ikke to forretninger kan selge eksklusivt undertøy i samme nærområde. Terje forventer at erstatningen de må betale utgjør 1,25 millioner kroner.

- (a) For 2017 skal du beregne selskapets skattekostnad og betalbar skatt, resultat etter skatt samt eventuelt utsatt skatt (skattefordel) pr 31.12.2017.
- (b) Gjør rede for hva som skal til for å balanseføre utsatt skattefordel. Henvis til relevante bestemmelser, og relatert din diskusjon til oppgaveteksten.
- (c) Hva blir årsresultatet hvis selskapet ikke oppfyller kravene til balanseføring av den utsatt skattefordelen. Vis også hvordan dette påvirker selskapets egenkapital.